

Előfizetési árak:

Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Félévre 3 frt — kr.
 Évnegyedre 1 frt 50 kr.
 Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz s legelőszörűben postai utalvánnyal küldendők.

Ismeretlen kézből jött cikkeknek nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el.

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal: Deés megyeházán.

„Szolnok-Dobokamegye” hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnapon.

A lap szellemi részét érdeklő levelezések a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díjak: Egy 30 négyzetű centiméter tért elfoglaló egyszeri hirdetés, díja 50 kr, ezen fölül 60 négyzetű centiméterig 1 frt s így minden megkezdett 30 négyzetű centiméternyi tér többlet után 50 kr. számíttatik. Kedvezményül 4—10-szeri beiktatásnál 50%, 11 és többszöri beiktatásnál 10%-nyi díjengedés. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. számíttatik.

Kéziratok vissza nem adatnak. Nyilvtéri rovatot nem nyitunk.

Örködjünk.

Társadalmi életünk kúszalt helyzete, s a romlásunkra czélzó idegen törekvések, az anyagi és szellemi téren önként fölhívják figyelmünket, kétszeres erélylyel örködni nemzeti érdekeink védelmezésében.

Megyénk, mely a magyar földbirtokosok, s a nemzeties érzelmű városi kereskedők és iparosok jó karban állásáról régebben Erdély legjelentékenyebb megyéi közé tartozott: napjainkban egyre csökken, s jövőnk felett méltó aggodalom foglalja el lelkünket.

Egyes — többnyire idegen töképezések rágódnak, mint ronda hernyók a haza életfáján, s azon minden zöldet s fakadó rügyet fölemészteni vágnak. Mikor egyes helységeket tönkre juttattak, tovább szállanak, hol kapnak még valamit.

Ha ez folyvást így megyen, ma-holnap saját hazánkban vagyontalan földönfutók leszünk. Fájdalom, már is sokan elmondhatják Virgilllel:

Alius has segetes, haec culta novalia curat.

A kevéssel ezelőtt vagyonos középosztály gyermekeit sem képeztetheti illő nevelésben.

Már pedig a nemzet erejét a középosztály teszi. Ez áldozott ős idők óta legtöbb vagyont és vért a hazáért. A hányszor csak a haza — ez a közédésanya — ellenségei gyilkától vértett, s térdein állva kérte fiainak segedelmét: mindannyiszor a mivelt és vagyonos középosztály ment legelő az életelő harczi térre, s mentette meg a hont végelvészéstől. Ha néha a túlerő miatt kardja ketté törött is, de mindannyiszor megmentette, a mi legdrágább: a nemzeti becsületet.

A történet tele van fényesnél fényesebb példakkal.

Már ha most közönyösen nézzük el: hogy magbukjék a nemzet dereka, a vagyonos középrend, s egyes hazafiatlan töképezések emelkedjenek fel a nemzet zsirján — ekkor elmondhatjuk a költővel:

Más faj állott a kihalt helyére,
 Gyöngé fővel, romlott, szivtelen;
 És a nemzet, mely tudott izzadni,
 S izzadás közt hősi bért aratni:
 Névben él csak, s többé nincs jelen.

Megyénket illetőleg, hogy az aggasztó vagyoni romlás tovább ne harapodzik: az ujdun alakult gazdasági egyesületnek egész tevékenységét arra kell fordítania, hogy népes megyénk földbirtokos, kereskedő és iparos osztályát az uzsora körmeitől megóvjá, s a vést rejtő körülmények számbavételével új életre, s új virulatra juttassa.

Segítenünk kell valahogy magunkon; különben az Isten sem segít. Igaza van Salustnak: „ha tudatlan és hanyag vagy, hasztalan esedezel az Istenekhez: haragosan és boszusan fordulnak el tőled.”

Az uzsorások ezen jelszót használják: pénzzel kell verpflegolni a birtokost, különben nem lehet mezitlábra vetkeztetni. Erre jól figyeljünk s szagjoknál fogva érezzük meg, hozzánk küldött titkos hiveiket s csáb szavaikra nem hallgatva, zárjuk el előlök küszöbeinket.

Megyénk gazdasági egyesülete adjon irányt a gyöngébbeknek. Óvjuk meg őket a végromlástól, meggyőzvé, hogy a birtokot őseiktől nemzeti kincs gyanánt örökölték, s ezt elvesztegetniök nem szabad.

Lapunk főleg, mint eddig, úgy ezután is örködni fog a nemzeties és hazafias fejlődés, s a közjóllét előmozdítása fölött. Tolunkat mindig a legtisztább szándék, s hazafi-hűség vezérlendi. Szabad szellemű kor-

mányunk, s megyénk vallott jelszavát: „a haza minden előtt” egy pillanatra sem tévesztjük szemünk elől.

Tudjuk, hogy vannak emberek, kik — mint a nemzet megbuktatására törekvő ellenségek — lapunkat is megszeretnék buktatni. Ezek úton-útfélen mindent elkövetnek lapunk hitelének csökkentésére. Azonban a józanabb közönség e vészmadarakat tollukról föl fogja ismerni, s mosolyogva utasítja vissza szagos fészkeikbe.

Szellemünk egész erejével vigyázunk továbbá az úzerek által fönttartott lapokra, melyek szabad szellemű álcát öltve: világpolgáriás eszméket terjesztenek, s mint tanul búvészek, port hintenek a nemzet szemibe. Az alaprugót, mely gondolataikat mozgatja, kell csak figyelembe venni, s egy lehelettel meg fogunk győződni: mekkora ellenségei ezek a magyar nemzetnek, s miként akarják — mint buta eszközt — kiszivattyuzni.

Ugy vélekednek: a magyar nyílt szivű, vendégszerető, becsületes, áldozatkész, hajlandó minden benyomásokra, ha vele bánni tudnak: az ingét is odaadja. És ugyancsak törekednek — nemes jellemét fölhasználva — nemzetünket minden tekintetben kimejjeszteni.

Gondolják: meghalt Széchenyi István, a legnagyobb magyar, ki nemzete anyagi és szellemi érdekei fölött fenn virrasztva, minden idegen és ellenzékes törekvést visszaütött. A tentáról mondott hasonlata ma már nincs gyakorlatban. Ha egy tengerbe egy üveg tentát belé töltenek, meg sem tetszik; de egy tál víz, néhány csöpp tentától is megfeketül. A nagy nemzetek (Anglia, Frankhon) tengerek; ott az idegek bátran befogadtathatnak. Hazánk ellenben egy tál víz; ezt az idegen elem felvé-

este Báthori Mária előadását megláthassa s ott töltötte az egész napot étlen, szomjan, meglapulva. Hja a fátum! Az előadás előtt fél órával fölfedezték a lappangót s kivezették Ádámot a paradicsomból. Szerencse, hogy akadt könyörülő sziv, a ki megtudva keserves zokogásának okát, fölszárítá könyeit azzal, hogy az előadásra bevazette. Nagyon tetszett neki a darab s oly hatással volt rá, hogy másnap az egészet — eljátszá társainak.

Csikszeredán lépett föl először Kisfaludy Károly „Ilka vagy Nándorfehérvár ostroma” című színművében, mint Alexis. S míg a legtöbb színész felsülésen kezdte színi pályáját, ő már az első szerepét oly hatással adta, hogy a műértők biztatása szerint szép jövőre lehetett reménye a csinos ifjunak, kinek a természet mindent megadott, hogy jelentékeny állást vivjon ki magának ez új pályán, idővel.

Bizony csak idővel. Az alakító művészek nem teremnek úgy készen Minerva fejéből. Addig az ideig sok sanyaruságot és keserűséget kellett leküzdenie. De őt nem kedvetleníté el semmi annyira, mint az, hogy mikor egyik-másik primadonna megbetegedett, neki kellett eljátszani a szerepét. Játszotta ő Buzilka királynét (Báthori Máriában), apáca fejedelemasszonyt (a Keresztes vitézekben), vén halásznét (az Arany időben) stb. Hja, a művésznek minden szerepet tudni kellett játszani — akkor!

1841-ben Pály Elek nagyobb társaságához szegődött, s ekkor történt, hogy lerándultak Bu-

kurestbe, hol négyféle nyelven kellett játszaniök: magyarul, németül, oláhal és egy francia társulat ott maradt töredékével francziául. Hja, a művésznek minden nyelven tudni kellett játszani — akkor!

1844-ben fölesapott direktornak. Hja ezt is tudni kellett akkor! Átvette a Pály-féle társulat igazgatását. A következő évben nőül vette M. Szigeten társulata szende színésznőjét, Szákfy Amáliát, kitől azonban később elvált.

A pesti nemzeti színházban 1846-ban lépett föl először, mint vendég, három szerepben s aztán jól szervezett társulatával bejárta Debreczent, Kolozsvárt, Nagy-Váradot, Aradot, Temesvárt stb. s elvitázhatatlan érdemet szerzett a vidéki színészet tekintélyének emelése körül.

A szabadságharc az ő pályáját is megszakasztá. Beállt honvédek s közharcosból csakhamar hadnagy lett. Erre az időre esik egy érdekes momentuma életének, mely egyuttal Bem tábornokot is jellemzi, ki nem csak nagy hadvezér volt, de mint szervező is mindent elkövetett, a békés lakosság kedélynyugalmának helyreállítására.

Felekit berendelte raporra Kolozsvárra. „Holnap a színházban előadás legyen. Ki kell hirdetni.” — „De, tábornok ur! — Semmi de, úgy tesz ön, a mint mondom. Holnap kilenczkor berukkol a színházhoz. Fél jobb, indulj!”

Másnap a mondott időben Feleki már ott találta színésztársait a színháznál, valamennyit honvédruhában. A szürke generális úgy paran-

A „SZOLNOK-DOBOKA” TÁRCÁJA.

1838-ban lett színész, Szigetvári László társulatánál. Szülői, Galambfalván lakó református székelyek, szomoruan látták fiuk elhatározását. Minő derék pap vált volna belőle, azzal a szép erős hangjával! Annak szánták, de a fiuban már akkor benne volt egy más papi pályának érzete. Hiszen már kilencz éves korában, midőn az első színpadi előadást látta, tüzet fogott benne az a szikra, mely azóta soha egy pillanatra se halt ki keblében. Ebből a korából meséli, hogy egyszer délelőtti tíz órakor elbújt a színpad alá, hogy

*) Hazánk jeles színművésze, ki már fiatal korában városunkban többször fellépett s közelebbről 1875-ben is vendégszerelt, közönségünk előtt — melyhez ő is eredeti vonzalommal viseltetett — előnyösen ismert és szeretve tisztelt eme férfiú élettrajzát, és 25 éves jubileuma alkalmából tiszteletére f. hó 16-án a fővárosban rendezett ünnepély leírását, a „Színpad”-ból egész terjedelmében átvenni kötelességünknek tartottuk.

Szerk.

tele elfeketíti, s a nemzet zománca oda lesz.

Igen, nincs többé Széchenyi István; de az általa vallott elveknek a nemzetben ezer és ezer követői vannak,

A nemzet belátja a hálózatot, s a Vavranetz-féle embereket vándorbotjaikhoz utasítja.

Megyénk anyagi és szellemi érdekeit lapunk, s azon tekintélyes értelmiség, mely lapunk fennmaradását biztosította: bizonyosan meg fogja tudni védeni minden ellenséges és idegenszerű törekvés ellenében.

Már Verbőczytól megtanultuk: vigilantibus jura subveniunt: fenn kell virrasztanunk; hogy a jog oltalmunkra keljen.

Higgyék el ármányos elleneink: fenn fogunk virrasztani, s hálövetéseik s horgaikra ostoba halak gyanánt nem kerülünk; sőt ezeket szét fogjuk rombolni. A türelem végre kimerül, s falánk ellenségeinket rendre kell utasítanunk. Az önfenntartás egyéneknek, s országoknak legfőbb joguk s kötelességük.

Z—l—n.

Megyei élet.

Deés, 1877. ápril 19.

Szolnok-Dobokamegye közgyűlése.

(Vége.)

Olvastatott belügyi m. kir. miniszternek a szolgabírói járások apasztása s ehhez képest segédszolgabírói állomások rendszeresítése iránt a megye közönségéhez intézett leirata. Miként olvasóink emlékezhetnek, e lapok múlt évi 3-ik számában közöltük ujon alkotott szabályrendeleteink azon részét, melyek szerint a folyó év végén bekövetkező tisztújítás alkalmával betöltendő tiszti állomások létszáma megállapított, s miután már akkor, e megye segédszolgabírói állomásokat rendszeresített — fentti leirat csak tudásul veendő volt. Megjegyezzük itten, hogy e megyei szabályrendeletek jóváhagyottan immár le is küldettek, s 1878. január 1-jével leendő életbeléptetésük belügyi m. kir. miniszter ur által el is rendeltetett. Evvel kapcsolatosan tárgyalatott belügyminister urnak azon leirata, melyben tudatván, hogy a 7 szolgabírójárás iktatói és ugyanannyi irodaszolgái és egy központi iktatósegédi állomás rendszeresítését nem engedélyezheti, a szervezési szabályzatok ily értelemben módosítását rendelte meg: olyképen vétetett tudásul, hogy a központi segédiktatói állomás megtagyása iránt — miniszter ur, annak szükséges

csolta be őket egyik-másik ezredtől. Így játszottak aztán vagy hat hétig, midőn újra a táborba mentek s újra kezdték a pályát közlegénységen.

Feleki mint honvéd is egyike volt a legvitézebbeknek s emlékiratai, melyeken most dolgozik, biztonnal sok érdekes részletet fognak tartalmazni életének e korszakából is, melyről már akkor följegyezték, hogy ő abban nem csak Tháliának volt hű papja, de Marsnak is vitéz fia.

A szabadságharc után Nagy-Bányán rendezett társulatot, mely két tekintetben volt páratlan eddig. Egy az, hogy minden tagja egyenlő fizetésre volt szerződve, más az, hogy minden férfitagja menekült honvéd volt.

1852-ben lett a nemzeti színház tagja, április havában. Ez az idő az, melynek emléke most ünnepeltetett.

A nemzeti színház derék tagjainak eszméje, hogy egyik pályatársuk tiszteletére — ki már 25 évet töltött el az intézetnél — érdemeihez méltó ünnep volna rendezendő, nemcsak magában az intézet kebelében, hanem a tróntól kezdve, a társadalom minden rétegében, országszerte csakhamar visszhangra talált.

Intézetek, egyletek, testületek clubbok, pályatársak, magánosok körében már hetek előtt megindult a mozgalom s nyilvánult a nemes óhaj, hogy f. év ápril 16-dika, mint az ünnepélyre kitűzött nap, mind az ünnepeltre s családjára, mind az egész országra nézve minél emlékeztetesebbé tétessék.

volta felett felvilágosítottván, felíratilag újból kéressék meg. Vitatkozás fejlődött a felett, hogy a segédszolgabírák — kik a ministeri leirat szerint a szolgabíró felelősége alatt működő kezelő személyekké degradáltak, választassanak-é, avagy főispáni úton kineveztessenek: a megyebizottság az állandó választmány javaslata ellenére a segédszolgabírói állomásoknak választás útján való betöltését határozta el. Szándékunkban áll különben a járási iktatói állomások elkerülhetetlen szükséges voltát lapunk következő száma egyikében egészen önálló cikkben fejtegetni, s abból átlátandják azok, kik a segédszolgabírák kinevezése ellen voltak, mikép mégis szükséges a járásokban egy élethossziglan állomásában marandó oly közeg, ki az időnkénti tiszti választások között az átmeneti korszak kapesát képezze, s a ki — habár az ujon választott járási tisztviselők a körülményekkel ismeretlenek volnának — mindenről felvilágosításokat adhasson.

A megyei árvaszék szervezése és az árvaügyek ellátása iránt alkotott szabályrendeletnek a belügyminiszter által 8 pontozatban tett észrevételek szerinti módosítása, s illetőleg kibővítése azon hozzáadással rendeltetett el, hogy a 36. §., mely jelzőlogilag biztosított kölcsönök mikénti elhelyezéséről szól, oda egészítettessék ki, miszerint a kölcsönadandó árvapénzek kamatlába 8 % -ban állapittatik meg.

A belügyminiszter abbéli leiratánál fogva, hogy az 1876. évi XXXIII. t.-cz. alapján alakítandó országgyűlési képviselő választó-kerületek megállapítása iránt intézkedjék: ezen tervezetek elkészítésével a már korábban kiküldött szervezési bizottság bizatott meg. Mint halljuk a választó-kerületek helyeiül: Deés, Nagy-Illonda, Nagy-Iklód, Magyar-Lápos és Bethlen a megye 5 képviselője, Szamosujvár és Szék városok pedig a saját egy-egy képviselője megválasztására nézve fognak kijelölni. E tervezetet, a mint végleg megállapítva lesz tájékozáslapunk olvasóival ismertetni el nem mulasztjuk, valamint hogy az ugyan ezen szervező bizottság által a tisztújítás alkalmára alapul szolgáló tiszti fizetések megállapítására vonatkozó javaslatokat annak idejében közölni fogjuk. Annyit előre is jelezhetünk, hogy a szervező bizottság a fizetések megállapításánál, a belügyminiszter által kilátásba helyezett megyei javadalmozás % -a körül mozog, s a takarékoságot szem elől nem tévesztendi.

A megyebizottság újbóli választása céljából az 1870. XLII. t.-cz. 91. §. b. f. és h. pontjai értelmében megalakított választó-kerületekről szerkesztett szabályrendelet jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjesztetni rendeltetett.

Ezzel az idő előre haladván, a gyűlés az-

Helyesen! Az ország, a mely a művészetet becsüli, kitünteti, önmagáról állit ki fényes bizonyítványt az iránt: hogy arra érdemes.

Ápril 16-dikán, a tisztelgők hosszú sorát a szabadkőművesek küldöttsége nyitotta meg Paulay Ede vezetése alatt a művész lakásán, a szeretett milliók nevében üdvözölván őt, s kívánván neki hosszú boldog életet.

Hatala Péter az írói és művészi kör küldöttségének élén tolmácsolta a jókívánatokat.

A színészeti tanoda növendékeinek tisztelgő küldöttségét Dombay Mihály vezette.

A nemzeti színház tagjai nevében Beresényi Béla szól, „Nem a művészt jöttünk köszönteni — ugymond — a művész jubileumát meg fogja ülni ma este a nemzeti színház; mi az embert köszöntjük, a férfias barátot, a pályatársat, ki osztozik velünk a jóban és rosszban.”

A budapesti ev. ref. theologiai önképzőtársulat jegyzőkönyvi kivonatát nyújtott át.

A honvéd-menházi bizottság nevében Gáspár András tábornok, a rokkantak nevében Márton Lajos százados szól.

A székely egylet küldöttségét Hajós János vezette.

Feleki Miklós meleg szavakban köszöntö meg a jókívánatokat, és elérzékenyülve szorított kezet a küldöttségek tagjaival.

Székely-Udvarhely városa diszpolgárává nevezte ki az ünnepeltet.

A „Szent László” és „Szent Erzsébet” betegsegélyző-egyletek tiszteletbeli taggá választot-

napra elosztott, hogy másnap ujult erővel befejeztethessék.

Április 15-én főispán ur ő méltósága az ülést újból megnyitván, a közigazgatási bizottság félévi jelentése olvastatott, és általában megnyugtató tudásul vétetett. E jelentés szerint a bizottság múlt évről egyetlen hátrálékot sem hozott át.

A Szék városi orvosi állomásra történt választás fellebbezés folytán azon okból semmisített meg, mivel a közegészségügyi törvény rendelve szerint ez állásra előzetesen a város részéről pályázat nem nyitottatott.

Nyitra megye közönségének nyelvünk és nemzetiségünk fenntartása érdekében, Somogy megye közönségének a közigazgatási hatóságok előtt tett hamis tanuzásnak, valamint a közigazgatási hatóságok által lezalogolt tárgyak elszakasztásával elkövetett zártörésnek a készülőben levő bünyfenítő codexben a bűntények sorába leendő felvétele iránt a képviselőházhoz intézett feliratai, pártoló tudásul vétettek, és hason értelemben megyénk részéről is felirat intéztetni határozottatott.

Pest, Pilis, Solt-Kiskun megye közönségének az ausztriával kötendő vámszövetség és bankügyi megállapodásokra vonatkozólag az ismeretes elvek alapján alkotott törvényjavaslatok el nem fogadása iránt az országos képviselőházhoz intézett felirata csupán egyszerű tudásul vétetett. Üdvözöljük megyénk közönsége higgadt magatartását, ezzel a tömör összetartásnak s kormányra iránti ragaszkodásának újabb jelét adta.

Pécsy Lajos mérnök, műegyetemi végbizonnyitványa kihirdetett: gróf Bethlen Andrásnak az erdélyrészi képviselő választó-kerületek új besorolását célzó belügyministeri javaslat megyénkre vonatkozó részének módosítása iránt a belügyminiszterhez és országgyűléshez intézendő feliratok tárgyában beadott indítványa, mely szerint a Szamosujvár városa által küldendő egy képviselőn kívül e megye 7 képviselő választására jogosítottván összesen 8 képviselőt küldene, egész terjedelmében elfogadtatott. S ezzel a tárgyak kimerítettén, főispán ur ő méltósága miután a jelen voltaktnak türelmökért s tanácskozások rendén tanusított páratlan higgadsággért köszönetét fejezte ki, a gyűlést elosztatá. —ő.

Levelezés.

Szék. 1877. április 25.

Tekintetes szerkesztő ur!

Ugy hiszem hanyagsággal fogok vádoltatni jelen soraim késedelmessége miatt; azonban — tekintve, miszerint „verba volant, scripta manent” azt hiszem most sem lesz késő; sőt épen idején történik — a körülmények által eddig akadá-

ták meg s a diszokmányt e hó 29-dikén küldött-ségileg nyujtandják át.

Üdvözlő leveleket küldtek: Kammermayer Károly Budapest főváros polgármestere, Varga János ügyvéd Aradról, Nagy Nep. János ügyvéd Verebélyről, Lázár Ádám ügyvéd Marosvásárhelyről, Kelemen János lelkész Nagyalambfalváról, Bucsai János számtiszt Marosvásárhelyről, Márton Ferencz (Abonyi Lajos) Nagyabonyból, Palló István Székely-Keresztúrról, Hegyi Elek r. lelkész Mátisfalváról, Pap Zsigmond Nagy-Bányáról, Csabi Imre színigazgató Déváról, Szvoboda Albin a budapesti német színház igazgatója és neje, Telegdy László Debreczenből, Dr. Bodor Károly Nagyváradról, Török Sándor ügyvéd Szentestől, Balla Károly Debreczenből, Szathmáry J. Mihály ügyvéd Marosvásárhelyről, Gánóczy Flóris k. közjegyző Moórról, Kerekes Sámuel Marosvásárhelyről, Szilveszter Domokos r. lelkész Vizaknáról, Simonffy Imre polgármester Debreczenből, Felméry Lajos tanár Kolozsvárról, László József, Ilyésné Vörös Eszter (11 öreg urhölgy nevében), Vass János, Dr. Dürner Lajos, Ottlik Gyula ügyvéd, Várhidy Sándor, mindannyian Budapestről, Nagy Irma és Nagy Ilonka Erzsébetvárosról, Kádár Zsigmond Nagyalambfalváról, Turcsányi Gyula Budapestről, Lehoczky József, B. Sztandrasi plébános, Guttmann Sándor volt honvéd-örmmester, zenetanító Budapestről, H. Grubiczy László, k. közjegyző Székesfehérvárról. (Folyt. köv.)

lyozva volt — igazolásom megtétele azon cikkre, melylyel becses lapjának 4-ik számában megjelent tudósításomat „Árnyék” álnév alatt széki polgármester Horváth István ur megtámadja.

Nyugodt lélekismerettel és önérzettel nyilvánítom, hogy tetteimet sem rossz akarat, sem pedig hamis ráfogások nem vezették. Így van ez megtámadott cikkemmel is. A t. polgármester ur és „Árnyék” baleszü rágalomnak nevezi azon állításomat, hogy a megejtett tisztujtást nem sok reményre jogosítónak nyilvánítam; sőt nagy bátorságnak tünteti fel, hogy a tisztviselői karról a kivételek tiszteletben tartása mellett, tudatlanságot jeleztem.

Mindenekelőtt ki kell nyilvánítanom a tudatlanság „mélységes fogalmának” tisztázása végett, hogy én a tudatlanság bélyegét jelen esetben arra vagy azokra kívántam sütni, a ki vagy kik nem képesek tisztviselői kötelmeiket — nemcsak önállóan; de sőt folytonos gyámolítás mellett is teljesíteni; tovább a fenálló törvényeket és rendeleteket tanulmányozva elsajátítani.

Hogy ilyen van „vagy egy”, azt legjobban a tekintetes polgármester ur által tudom bizonyítani, miután február hó 11-én egy társas körben személyesen tanuk előtt ily értelemben nyilatkozott, midőn cikkem „megbeszélése” alkalmával annak „sok” igazat adott s egyedül hibáztatott nyilatkozatomnak „talán” igazolására, védelmezett tanácsának egyik tagjáról azt mondta, hogy „számár”.

Azt hiszem ez eléggé illusztrálja, hogy mennyiben foglaltak említett levelem sorai magokban „baleszü rágalmat”, s hogy mily nagy bátorságot igényelt részemről az igaz kimondása. De ettől eltekintve: kár, hogy a t. polgármester ur oly zokon vette jó indulatból eredt soraimat akkor, midőn ő nekie is érdekében állana igazság szerint, hogy mentől szakértőbb egyének környezék; mert felelőssége kevésbé vétetik igénybe és nagyobb ösztön fejlődik a népben a mivéldésre is, ha látja, hogy a tisztí állomásokat csak képzett egyének foglalhatják el.

Ezeket kívántam említett levelem igazolására előadni s nagyon lekötölez a tekintetes szerkesztő ur, ha azt tisztelt lapjában közölni sziveskedik; egyszersmind engedje meg: hogy álnevem alá ne írjam nevemet is.

Gombóc.

HIRFÜZÉR.

— **Szolnok-Dobokamegye** közigazgatási bizottsága f. év május hava 8-án d. e. 10 órakor fogja nyilvános rendes ülését megtartani.

— **Ugyancsak május 8-án** délutáni 3 órakor fogja a Szolnok-Dobokamegyei gazdasági egyesület — a belügyminister által jóváhagyott alapszabályok szerint immár elegendő számú tagokkal birván — első alakuló közgyűlését a megyeháza tanácskozási termében megtartani. Reméljük, hogy e gyűlésen nem csak az alapító részvényes, hanem számos érdeklődő oly tagok is fognak megjelenni, a kik az egyesületbe ez alkalommal fognának belépni, kötelessége is megyénk minden földbirtokosságának, sőt minden valamire való fiának ez egyesület tagjává lenni, mely gazdasági érdekeink képviseltetésére és anyagi helyzetünk felvirágoztatására hivatva lesz.

— **A deési ev. ref.** egyházmegye házassági törvényszéke május 2-án ül össze.

— **Múlt számunkban** „Megyei élet” rovat alatt „Szolnok-Dobokamegye közgyűlése” cikkünkben közölt tudósításunkkal kapcsolatosan értesítjük olvasóinkat, hogy a jövedelemadó fel-szólamlási bizottságba — miként az itteni kir adófelügyelőségtől értesültünk — a pénzügyminister saját részéről rendes tagokul Dr. Deéry László és Kászony Sándor, póttagokul pedig Lászlófy Gábor és Dadai Elek urakat hívta meg.

— **Török Ferencz** honvédőrnagy s az erdélyi csendőrség főparancsnoka: alezredessé, Bíró Ignác, itteni százados-zászlóalj-parancsnok őrnagygyá és Lex János m. kir. csendőrhadapród hadnagygyá nevezettek ki. Ez igazán kiérdemelt előléptetéseknek teljes szívünkkel örvendünk, fogadják üdvözlétünket.

— **A belybeli** jótékonycélu állandó műkedvelő színtársulat május hava 10-én a „Pelekei Nótarius” című bohózatot adja elő. Jegyekre előjegyeztetheti Léner János kereskedésében.

— **Kapcsolatosan** a lapunk múlt számában „műkedvelőink előadásáról” megjelent tudósítással értesítjük olvasóinkat, hogy a 70 frt

14 kr. tiszta jövedelemhez: br. Josika Leó, az előadott „Két Barcsai” című darab halhatatlan emlékü írójának fia, — ki csupán ez előadásra rándult Kolozsvárról ide le — 4 frt 20 kr. felülfizetéssel járult.

— **Eljegyzés.** Veres Ákos kolozsvári kir. törvényszéki bíró, megyénk tekintélyes földbirtokosa, mult esütörtökön váltott jegyet Szőcs Ida k-al, özv. Dr. Szőcs Józsefné leányával.

— **Mult kedden** a „Nagy-Szamos” közelében Csákán Dániel szalmafedelű cselédháza gyuladt ki; tüzoltóink egész eréllyel működtek az oltásnál, s ennek köszönhető, hogy a vész tovább terjedése meggátolva lett.

— **Deés város tanácsa** a képviselő testület jóváhagyása reményében az itteni műkedvelő színtársulatnak egy használaton kívüli, de a társulatra nézve értékes kanapét és két karosszéket ajándékozott. Fogadja hálás köszönetünket. A rendezőség.

— **A királyhágóninnyi** tüzoltó-szövetség II. közgyűlése rendező bizottságának lapunk 14-ik számában megjelent programjára figyelmeztetjük olvasóinkat. E közgyűlés, a mely tüzoltó-szerkiállításal egybekötve lesz: f. év május 20-án nagy ünnepélyességekkel veszi kezdetét, 21-én lesz a tulajdonképeni terjedelmes tárgysorozatos közgyűlés és 22-én a kiállítás bezárta, a jutalmak kiosztása és 5 1/2 órakor: indulás a vasúthoz.

— **Feleki Miklós** országosan ismert jeles színművésznök pesti nemzeti színházi tag-ságának 25 éves jubileumát f. hó 16. és 17-én a főváros fényesen ünnepelte meg. Az ünnepély részleteit tárczarovatunk hozza.

— **Idő előtti útjelzés** következménye. Deesen a belső hídfőnél felállított útjelző felirat és kéz mutatja azon utat, a mely „Szurdakra” vezetend ugyan, de a mely még csak ezután fog a sétatér mellett a serházánál s a Kosáné gödrin végig a hágói malom felé kiépitett. Egy szegény útas azon hitben, hogy a felirat és mutató egy már használatban kész utat jelez, annál biztosabban hajtott sétatérünkön végig, mivel azon vert utat talált. Miután azonban a Deésről Szurdok felé tervelt út, a hídfőtől csak is a serházig készült el, innen pedig a hágói malomig csak a nyáron fog kiépitett: emberünk természetesen a serházánál elakadt, és mit volt teendő, mint megfordulni és visszahajtatni, e közben meg tengelye törött el, és most ügyét városunk egyik legfiatalabb ügyvéde vállalta el, mint halljuk a hatóság ellen a korai útjelzés miatt történt kára megtérítéséért fog pert indítani, kíváncsiak vagyunk ez érdekes per kimenetelére.

— **Arányi Ágost**, kegyesrendű pap és szegedi főgymnasiumi rendes tanár felhívást intéz azon szülőkhöz, kik serdülő gyermekeikkel a külföldet s annak nevezetességeit megismertetni óhajtják. Utazási feltételek: 1. Hogy az ifju testi és lelki fejlettséggel birjon, minél fogva csak 15 évesek, vagy idősebbek vehetnek részt. 2. Az utazásra való jelentkezés levél által történik május hó végéig. 3. A jelentkező levélhez 50 frt beiratási díjat esatol. 4. Az egész utazás díja: Budapestről el és oda vissza 400 frt, ide nem érte a beiratási díjat.

— **Bel- és külföldi apró hírek.** Legujabb távirati tudósítások. A fővárosi Corvinabizottság készülődései és egy ritka szép ünnepély iránti reményei füstbe mentek, mert a Corvinákat hozó Thahir bey gyaníthatólag politikai akadályok miatt — Budapestet kikerülve, egyenesen Bécsbe ment, hol a Pulszky vezetése alatti Corvina-bizottság ünnepélyesen fogadta. A mi a Corvinákat illeti, azok Mátyás (Corvin) király egykor világhírű könyvtárának maradványai, nemzetünk régi dicsőségének és nagyságának legékeesebben szóló kincsei, melyektől véres harcok következtében, a török-hódítások alkalmával fosztattunk meg. A drága küldemény 35 kötetből áll. Minden példány aranynyomású vörös bőrbe van kötve, egyik felén a Corvin-czímerrel, másik felén a félhold jelvénnel. Állítólag ezen könyvek nagy részét már a török hódítás előtt ellopták. Egy ilyen Corvinát kapott a király 1869-ben a suezy csatorna megnyitásakor a szultántól, mely a muzeumban őriztetik. Ezen 35 könyv már Mátyás király idejében is megérhetett több ezer aranyat. A Corvinákat Thahir beytől Bécsben br. Venheim vette át. Hire volt, hogy Thahir bey nem lesz egyedüli vendége a fővárosnak, mert a szofták (tanulók) is jönnek Ali Szuavi lyceumi igazgató vezetése alatt, visszaadni a magyar ifjaknak a látogatást, de úgy látszik, hogy valamint Thahir bey nem lehetett vendége, ugy a szofták sem, mert Ruscsukba rekedtek, s onnan valószínűleg a háboru kitörésével visszahívtak. — Albrecht főherceg jubileumát nagy fényvel ünnepelték meg Bécsben e hó 17-én. — Tisza Kálmán hat törvényjavaslatot terjesztett egyszerre a képviselőház elé, két kimutatást és egy könyvet vámpolitikánkról. — A hadüzenet a portának tudtul adatott s ötvenezer muszka már Romániában van, s egy kis orosz had-

esapat már Bukarestbe érkezett. A porta a párisi szerződés megsértését a hatalmaknak bejelentvén, közvetítést kért. E kérést az összes hatalmak elkésztették mondják. A porta a Törökországban levő oroszokat kiutasította az országból. Klapka Konstantinápolyba hivatott. Az orosz hadsereg főparancsnoka, Miklós jelenti: Bevonultunk Jassiba, Leovoba, Galaczba, megszálltuk a barbossi hidat. Kalafatból a románok monarchiánk és Németország tanácsára kivonultak. — Az első csata Ázsiában Erdehánál megtörtént, az oroszok visszaverettek; a második Gumúnál jelentéktelen. (Kelet. Magy. Hirlap.)

Hivatalos közlemények.

Az 1868. évi XXXI. törvényezikk módosításáról szóló 1877-ik évi március 26-án szentesítést nyert

uzsora törvény.

(1877. VIII. t.-cz.)

1. §. Közjegyző nem vehet fel közokiratot és nem ruházhat fel közjegyzői okirat minőségével magánokiratot, melyben nyolcz százaléknál magasabb kamat köttetett ki.

Az ezzel ellenkező okirat, közokirat, illetőleg közjegyzői okirat erejével nem bir,

2. §. Kamat alatt nem csak a pénzben fizetendő minden mellék-tartozás értetik, hanem bármely dolog vagy haszon, melynek adására vagy teljesítésére az adós a hitelező részére a tőke visszafizetésén, illetőleg visszatérítésén kívül kötelezettséget vállal.

Mindazon esetben, melyben a jelen törvény az adóstól követelhető kamat legmagasabb összegét megállapítja, abba a kötbér, üzlet-díj, megtérítési összeg és mindennemű mellék-tartozás is beszámítandó.

3. §. Nyolcz százaléknál magasabb kamatot biztosító zálogjog előjegyzése vagy bekebelezése nem rendelhető el.

A felek által határozott összegben kikötött, de százalékban ki nem fejezett melléktartozások bekebelezését vagy előjegyzését a bíró csak azon a telekjegyzőkönyvben kitüntetendő záradékkal rendelheti el, hogy az összes melléktartozás, a tőke nyolcz százalékát meg nem haladhatja.

4. §. Nyolcz százaléknál magasabb kamat a bíró által nem állapítható meg.

Ezen szabály áll akkor is, ha a magasabb kamat bírói egyezségben köttetett ki.

5. §. Az ezen törvényben megszabott mértéken felül kikötött és megfizetett kamatok visszafizetése nem követelhető.

Jövőre azonban azon kölcsönnél, mely félévénél hosszabb időre köttetett, a félévet meghaladó időre kamatot előre levonni nem szabad.

A félévet meghaladó időre, vagy a jelen törvényben meghatározott mértéken felül bármily időtartamra előre levont kamatok a tőkéből lero-vott összegnek tekintetnek.

6. §. Ha a kölcsön-szerződésről kiállított okirat szövegében a felvetnél nagyobb összegnek visszafizetése köteleztetett: a bíró csak az okiratban felvettnék elismert tőkeösszeget állapítja meg.

Az ekként megállapított tőke utáni kamatösszeget illetőleg jelen törvénynek a kamatokra vonatkozó intézkedései alkalmazandók.

A bekebelezés vagy előjegyzés is csak a felvettnék elismert tőkére és annak e törvény szerint megengedett kamataira rendelhető el.

7. §. Az 1868. XXXI. törvényezikk 2. §-ának következő intézkedése:

„Ha a kölcsönről írásbeli szerződés nem létezik, vagy létezik ugyan, de abban a kamat csak általánosan az összegnek vagy a kamatlábnak számszerinti meghatározása nélkül van kikötve; valamint azon esetben is, ha a kamat szerződésileg nincs kikötve, hanem az a törvény határozatainál fogva jár: az egy évi kamat a fizetendő tőke hat százalékát teszi”, valamint az 1868. XXXI. törvényezikknek jelen törvény által nem érintett egyéb intézkedései továbbra is érvényben maradnak.

8. §. A jelen törvény hatályba lépte előtt lejárt kamatok a fentebbi §§. rendelkezése alá nem esnek.

Az ezen időn tul lejárandó kamatokra azonban csak azon esetre nem terjed ki a jelen törvény hatályba; ha a nyolcz százaléknál magasabb kamat, a jelen törvény hatályba lépte előtt keletkezett jogérvényes ítéletben vagy per-egyezségben állapított meg.

Azon körülmény, hogy a magasabb kamat a jelen törvény hatályba lépte előtt felvett közjegyzői okiratban van kötelezve, annak nyolcz százalékára való leszállítását nem akadályozza. Az okirat azonban közokirati erejét megtartja.

9. §. Jelen törvény hatázmányai nem alkalmazhatók:

a) váltó-követelésekre;

b) bejegyzett kereskedőknek kölesönös kereskedelmi ügyleteikből eredő követeléseire.

10) §. Jelen törvény 1877-ik évi július 1-én lép életbe, s végrehajtásával az igazságügyminiszter bizatik meg.

Közgazdaság.

Juh-sajt készítés módja.

A kifejt és megszürt juh-tejet nyáron fejés után kevés ideig állani hagyjuk, — ezt azért tanácsos tenni, — mivel ez évszakban a tej tüstént fejés után, oly magas hőmérsékkel bír, hogy ha az oltót bele tesszük, a megalvás huzamos ideig hátráltatva lesz; legjobb ugyanis 20—22 R^o-ra hűlni engedni a tejet, s ekkor önteni csak bele az oltót, mert ekkor a sajt-anyag leghamarább kiválik. Ősszel, midőn a közlég csekélyebb hőmérsékkel bír, — mint nyáron — e műtét fejés után azonnal megtörténhetik. Az oltóból minden 20 liter tejre egy közönséges ivópohár $\frac{1}{3}$ -dát kell számítani, mely eljárás s az említett hőmérséki föltétel betartása mellett a sajtanyag a tejből 15—20 perc alatt kiválik azaz a tej megalvad. Megjegyzem, miszerint az oltó, a még szopó, füvet nem evett fiatal bárány, vagy borjuból legyen véve. A malacz-oltóról, mint a mely több helyen használtatik, tapasztalt juhászok azt állítják, hogy ennek alkalmazása által a tej megalvadása felette sok időt vesz igénybe.

A tejhez adandó oltó elkészítése a következő: egy bárány vagy borju gyomrot apró darabokra metélve, 1 $\frac{1}{3}$ liter lágy meleg vizet öntünk rá s ebből 24 óra múlva naponként kellő mennyiséget felhasználhatni.

A tej megalvadása által kivált sajtanyagot a kézzel alólról fölfelé gyakorolt lágy ütögetés által elaproszuk, ezután pedig nagy ügyelettel és csendesen egy összeálló tömegbe gyűjtjük, illetőleg a savától külön választjuk. Ha ez megtörtént, a savó el lesz távolítva, s a hátra maradt

sajtanyagból lassu és egyenletes nyomás által igyekszünk a savót kivenni és pedig az így összeálló sajt-tömeget időről-időre késsel két részre vágva, s a két darabot egymásra fordítva a czélból, hogy a savót a sajtból jobban ki lehessen venni. A tömeget folyvást nyomogatni kell minden szétmetszés után, mindaddig, míg az újból össze nem állott, s míg csak a sajtból kiváló savó tejfehérséget és sűrűséget nem vesz magára; mi ha bekövetkezett, a sajtot kereszt- és hosszirányban alkalmazott metszések által apró darabokra metéljük, s most a már előbb leszűrt édes savóból annyit veszünk, a mennyi az egészet átjárja, s ezt a tűznél 38—40 R^o-ra fellemelegítjük s a sajtot vele leöntjük azaz a sajtot vele megédzük, erre az egészet kézzel fölkeverjük s az imént arra öntött savót újból leszűrjük.

Ezt követi a sózás; a sót szintén elkeverjük a jól elaprozott sajtjal. Ezután a sajtot egy egésszé kell összegyűjteni, miközben szintén lassu kézzeli nyomogatás által igyekezni kell a még visszamaradt tejfehérségű savót a sajtból lehetőleg kinyomni. Ezt követi a sajtnak prés alá helyezése, mi következőleg történik: előlegesen is az összeálló sajt-tömegnek megfelelő nagyságu kávat veszünk, abba a sajtot bele nyomjuk, s itt is folytonos forgatás közt a még mindig szivárgó savót abból lehetőleg eltávolítani iparkodunk, mire aztán egy tiszta ruhát terítünk a kávéba s a sajt abba vissza helyezve a prés alá kerül, honnan 24 órai állás után, beérésre elhelyezhető.

Tehát, a mint látható földolog a jó juh-sajt előállításánál: az oltó jósága és a tej mennyiség-hezi mértékén kívül, főleg a sajtanyagnak egy egésszé való összegyűjtése.

Vékony G.

Felelős szerkesztő-kiadó PÁNCZÉL JÁNOS.
Tárcavezető MEDGYES LAJOS.

Hirdetések.

Sz. 398.—1876.

(1—1)

Árverezési hirdetés.

Alólirott által ezennel közhirrre tétetik, hogy Bernád Józsefné részére ügyvéd Hollaki Árpád ellen 1200 frt tőke, s járulékaik iránt lefoglalt és 1220 frt 6 kr-ra megbecsült és senki által meg nem igényelt következő ingó tárgyak: künn levő ügyvédi díjak és magán követelések, egy festett íróasztal, egy festett kisebb asztal, egy vadász-fegyver lefauchaux, egy vadász-táska, egy 6 csövű revolver, vadász-készülék, egy veres diván, két nagy karszék és 6 szék, egy nagy aranyozott rámaju tükör, 2 politirozott sifon, egy kerek politirozott asztal, egy három fiokos politiros kaszten és egy álló politirozott toilette tükör, az 1877. május 15-én reggel 10 órakor Deesen a város piacán tartandó nyilvános árverés útján készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Mire venni szándékozik ezennel meghivatnak.

A kir. járásbírósi végrehajtótól Deés, 1877. április 26-án.

Gála István.

Törlesztési kölcsönök.

Mivelés alatt álló földbirtokokra 1000 forintot felüli tételekben 5 $\frac{1}{2}$ % kamatu törlesztési kölcsönök iránt, bérmentes levelekre értesítést ad:

(1—3) Ifj. Novelly Antal,
Szent-Benedeken, u. p. Deés.

Hirdetés.

Sztojka

ásványviz-gyógyforrás fürdőjének ez idényi megnyitása május 20-án!

Ezen Magyarlápósi fél órai távolságra fekvő fürdő igen szép vidékéről s ásványvizének kitünő gyógyhatásáról nevezetes, különösen a legjobb sikerrel használtatott: az emésztési szervek gyengeségében, idült gyomorhurut s gyomorgörcsös bántalmakban, a belek légkifejlődési hajlamaiban, máj- és lépduágulások, máj- és lépda-ganatokban, májduágulásból eredő sárgaságban és epebőségben, idült váltólázban, rögzött aranyeres bántalmakkal párosult székrekedésben, húgy- és ivarszervek takarainál, női betegségeknél és különféle köszvény bántalmaknál.

Ezen fürdő az új kezelőség által egészen ujonnan átalakított, rendeztetett, és igen csinosan s kényelmesen jól bebutorozott elegendő lakszobákkal és sétá-nyokkal ellátott.

Gondoskodva van tiszta fürdőszobák- és mellékszükségeiről, táncz- és társal-gási terem, és más élvezetekről, állandó zenekarról, olesó és izletes étkezésről, a mi házilag fog kezeltni.

Rendelő fürdőorvos: Dr. Simay Tivadar, Szolnok-Dobokamegye másodfőorvosa.

Mindennapi posta közlekedés a fél órai távolságra fekvő Magyar-Láposon. Ásványviz szállítást és szoba megrendeléseket elfogad és készséggel teljesít:

Méltóságos gróf Eszterházy István ur
fürdőkezelősége

(1—2)

Sztojka-fürdő, utó posta Magyar-Lápos.

Köszén-deget és Coaks.

Alólirt légszesz-kezelőség bátorkodik a városi és vidéki t. közönségnek ajánlani:

köszén-degetet,

a földbe ástott fák, hidak, lemezpapir-fedelek sat. bemázolására és épentartására, valamint a szőlővirág megfagyásának meggátolása czéljából tüstölésre a szőlőhegyekben,

hordószámra à 1 kil. 3 kr. edény nélkül,
50 kilóig à 1 kil. 2 kr. edény nélkül.

Továbbá coaksot kovácsok, lakatosok szá-mára és szobafűtésre

10-től 250 kilóig à 50 kiló 1 frt.

250 — 500 kilóig à 50 kiló — frt 85 kr.

500 kiló és több à 50 kiló — frt 75 kr.

Ismételárusítók megfelelő árendedést nyerne.

Kolozsvár, ápril 12-én 1877.

(2—2) A légszeszgyári kezelőség.

Gazdatiszti

minőségben egy nőtelen ember azonnal szolgálatot nyerhet.

Bővebb felvilágosítást a szerkesztőség ad.

(3—3)

Piaci árak.

A hetivásár		Egy hectoliter (= 162 bécsi mérő.)										Egy liter				Egy köb-méter	100 kilo-gramm	Egy kilogramm				
helye	hó és napja	tiszta búza	elegy búza	rozs	árpa	zab	török-búza	pityó-ka	kender-mag	len-mag	harics-ka	lencse	pa-szuly	borsó	köles	tüzfia	széna	szalma	marha-hús	juh-hús	sertés-hús	disznó zsir
		á	r	a	k			r	a	j	c	z	á	r	o	k	b	a	n			
Deés	április 24	990	840	585	570	452	360	400	720	1200	—	14	6	8	14	200	—	—	36	24	48	90
Szamosújvár	április 16	1000	650	600	—	280	420	350	500	900	—	12	10	10	15	450	—	—	34	24	40	105
Bethlen	mart. 14	1040	720	700	—	300	380	350	600	1300	—	9	10	8	23	500	—	—	32	24	48	100
M.-Lápos	április 19	976	715	586	—	292	424	391	520	—	—	—	5	6	—	500	—	—	34	20	50	100
Betteg	decz. 23	840	540	480	—	220	280	120	360	—	—	7	14	7	—	500	—	—	30	20	48	90
Cs.-Gorbó	jan. 10	700	—	450	—	180	320	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—	—	70

Ny. Keresztesy Pál könyvnyomdájában Deesen, 1877.